

49. ▶ ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)

Felsőbányai táj, 1925

Olaj, vászon, 56x70 cm
Jelezve jobbra lent: Aba Novák

Kezdő ár: 8 000 000 Ft / 25 806 EUR
Becsérték: 16 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimated value: 51 613 – 64 516 EUR

KIÁLLÍTVA:

▶ Aba-Novák, a "barbár zseni". MODEM, Debrecen, 2008. április 21. – július 6. katalógus: 38.

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA:

▶ Aba-Novák Emlékiállítás. Szolnok, 1962. katalógus: 42. (Felsőbánya címmel)

REPRODUKÁLVA:

▶ Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság könyvek, Budapest, 2006. katalógus: 68.

▶ Bizzer István: Aba-Novák Vilmos. Kossuth Kiadó, 2009. katalógus: 24.

1. Művészek Felsőbányán, 1925
Bánk Ernő, Aba-Novák Vilmos,
Patkó Károly és Nagy Oszkár
2. Felsőbánya a huszadik század első felében
Túry József felvétele
3. Felsőbánya napjainkban
4. Aba-Novák Vilmos: Rálátás Felsőbányára, 1925
magántulajdon

1		
	2	3
4		

„Talán első villanásra csupán annyi történt, hogy néhány fiatal festő megelégedte Nagybányának szinte már számozott és katalogizált témakörét, talán a fegyelmet, a kolónia- és az iskolaszerepet: átrándult Felsőbányára.”^[1]

A Nagybányától csupán tíz kilométerre található erdélyi kisváros, Felsőbánya, az 1920-as években vált népszerűvé a művészek körében. A Hegyeshegy és a Bányashegy lenyűgöző lát képe, a nagybányai alkotásokról is ismert kanyargó Zazar folyó és a bányászházak jellegzetes formái temérdek lehetőséget kínáltak a friss motívumokra éhes festők számára. A Képzőművészeti Főiskola egykori növendékének, Litteczky Endrének valamint a város polgármesterének közös erőfeszítése nyomán az évtized közepére már egy kisebb művészkolónia jött létre.

„Felsőbánya csendesebb, szebb, vadregényesebb, mint Nagybánya – mondják az ottani festők. A hegyei is magasabbak. És itt nem nézik, hogy milyen a ruhánk, cipőnk, ingünk. Bizony, a két hatalmas természetű és éppolyan tehetséges fiatal pesti piktor: Aba-Novák Vilmos és Patkó Károly modellt állhatnának egymásnak valami „útszéli csavargó” című képhez. Szabad nyak, ócska, festékfoltos, olajos zubbony, meghatározhatatlan színű, anyagú és kurta nadrág, mezítláb szandál az öltözkűk, de a széles karimájú, olcsó szalmakalap s a bozontos üstök alól a legdrágább, legértékesebb fény sugárzik felénk: szebbet, igazabbat töretlen csapáson kereső, fiatal művészlélek, az erőt, hitet, öntudatot kifejező szemek ragyogása.”^[2]

Aba-Novák Vilmos nem egyedül érkezett az erdélyi bányászvárosába: vele tartottak barátai, többek közt Patkó Károly, Kelemen Emil, Fonó Lajos és Bánk Ernő. A fiatal festők 1925 májusában utaztak Felsőbányára, és egészen késő őszig, októberig maradtak. A kirándulás ötlete minden bizonnyal Patkótól származott, aki egy évvel korábban Nagybányán dolgozott, és onnan látogatott el a közeli településre.

A vadregényes táj, a hegyek közt megbújó házak, a sebes folyású Zazar és az itt élő emberek mindennapjai nagy hatással voltak a fővárosból érkező művészekre. Aba-Novákot és társait elvarázsolta a harsogóan zöld, buja vidék, és az emblematikus motívumokon túl szívesen ábrázolták a környék rejtettebb részleteit. A most aukcióra kerülő festmény Aba-Novák Felsőbányán készült sorozatának jellegzetes, pompás darabja.

Kelen Anna

[1] Székely Béla: A felsőbányai festők kiállítása Kolozsváron. Keleti Újság, 1923. március 27.

[2] Nagybányán és Felsőbányán. In: Ellenzék, 1925. augusztus 18-19. közli: Molnos Péter: Aba-Novák. 22.

